

SAJTÓFIGYELŐ

MAHAR
HUNGARY HUNGARY

1091 BUDAPEST, IX., ULLÓI UT 51

Telefon: 337-748, 340-726

725.051
1982 MŰVESZET
MAR

A foghíjakról, a készülő szállodákról, a városképről – avagy: jól építkezünk-e Budapesten?

Az ma már a közvéleményben is tudatosult – szinte az utolsó utáni pillanatban –, hogy nem lerombolni kell, hanem megmenteni fővárosunk századfordulós épületeit. Egy-egy útkeresztezéskor megállva, nézve a bérházakat, sokszor elcsodálkozom, hogy az annyit kárhozottat eklektizmus építészeti mennyire tudtak tetszetős sarkházakat, homlokzatokat és utcákat építeni – és mennyire nem tudnak ma. A felújítás megindult, és a hivatkozott, de még mindig emberi léptékű házak habarcskváderei, gipszkariatidái, párkányai és kapui a megfelelő szellemi és anyagi ráfordítás után remélhetőleg újból régi szépségükben pompázhatnak.

De továbbgondolva a témát: hogyan csinósíthatnánk új épületekkel, a foghíjak beépítésével szép fekvésű fővárosunkat? Úgy, hogy a táj, a régi és az új városkép harmonikus egységgé formálódjék.

Apropó, a foghíjak. Büszkéek vagyunk Budapestünkre, idegenforgalmára, a kül-

földiek elismerésére. Nem szegénységi bizonyítványok-e a beépítetlen telkek szerzte a városban? Persze nemcsak beépíteni kell ezeket a lyukakat, hanem megfelelő esztétikus, a környezetüktől nem elütő, abba beleillő épületeket kell rájuk emelnünk. Vajon nem lehetne-e megfelelő színvonalon és ha nincs rá a közös kaszából fedezet, akár társasházak kivitelezésével, magánérből megszüntetni ezeket a háborús sebhelyeket, elsősorban a belvárosban és a várnegyedben, ahogy ezt a televízió szemfüles riporterei már javasolták? A környezetbe illő, megfelelően kivitelezett épületek sok foghíjat megszüntethetnének. A környezetbe illeszkedők – és ezt nagyon fontos hangsúlyoznunk, hiszen az építészeti az egymáshoz illő elemek megfelelő alkalmazása emeli művészetté. Az építészetnek az arányosság a lényege.

Az épületeket elsivárosító kockarendszerekről, a rosszul értelmezett bauhausi elvekről, lakótelepeink fantáziátlanságáról sokat írtak, de még mindig nem eleget.

Én azonban nem is az egyes épületekről szeretnék beszélni, hanem a városképről, az egymás mellett álló épületek egymáshoz való viszonyáról. A házsorok közé ékelt új létesítményekről, azokról, amelyek túl nagyok, vagy a homlokzatuk elütő, amelyek megbontják az utca és a házsorok arányrendjét, harmóniáját. Például az osztrák kivitelezők által imponáló gyorsasággal és minőségben felépített új szállodáról, amely szintén magán viseli a honi tervezés hibáit: léptékében sokkal nagyobb, mint a körülötte levő századfordulós házak, szinte elterpeszkedik a Dunaparton, és sötétbarna színe még jobban kiemeli a kétféle lépték kontrasztját. Mint ha a terv elfogadásakor az épület és környezete kölcsönhatásának vizsgálatáról megfeledkeztek volna a tisztelt szakértők. És ugyanez a másléptékűség, behemótság elmondható a BAH-csomópontnál épülő szállodáról is. Ez utóbbi nem a környezetébe, hanem a tájba nem illik bele. Megtöri a kilátást a budai hegyekre, és cserébe nem nyújt annyi szépséget, mint amennyit eltakar.

Vajon a csupán a pénzügyi kalkulációra figyelő építetőkben felöltött-e már valaha, hogy jobban kellene ügyelniük a minőségre, az esztétikumra? A várost övező lakótelepekre ötven vagy száz év múlva szívfájdalom nélkül ráengedhetik majd a földgyalukat. Vajon hányan gondolkodtunk már el azon, hogy jelenkori építészetünk létrehozott-e olyan produktumot, amely száz év elmúltával is reprezentálni fogja? A magam részéről borúlátó vagyok. Pedig mindez sokszor nem is elsősorban pénz kérdése, hanem az ötletességé, a fantáziáé, az új és merész formák alkalmazásáé. Építsünk inkább kevesebbet, de szépet és időtálló. Találjunk erre megoldást még napjaink szorongató lakáshelyzetében is.

L. L.